
Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

IV kwartał 2014 r.

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

IV kwartał 2014 r.

Podsumowanie wyników ankiety

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa: niewielkie złagodzenie kryteriów kredytowych, z wyjątkiem kredytów długoterminowych dla MSP; niewielkie złagodzenie w zakresie marż i maksymalnej kwoty kredytu.

Popyt na kredyt: niewielki spadek popytu na kredyty krótkoterminowe dla MSP.

Oczekiwania na IV kwartał 2014 r.: istotne złagodzenie kryteriów kredytowych dla MSP; niewielki wzrost popytu, w szczególności na kredyty długoterminowe.

Kredyty mieszkaniowe

Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów (odpowiedzi zróżnicowane); zaostrzenie warunków nieuwzględnionych w ankiecie i niewielki wzrost marż (odpowiedzi zróżnicowane).

Popyt na kredyt: niewielki spadek popytu na kredyty mieszkaniowe (odpowiedzi zróżnicowane).

Oczekiwania na IV kwartał 2014 r.: brak istotnych zmian polityki kredytowej i istotny wzrost popytu.

Kredyty konsumpcyjne

Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów; złagodzenie warunków nieuwzględnionych w ankiecie oraz niewielkie złagodzenie w zakresie marż i okresu kredytowania.

Popyt na kredyt: niewielki wzrost popytu (odpowiedzi zróżnicowane).

Oczekiwania na IV kwartał 2014 r.: złagodzenie polityki kredytowej i istotny wzrost popytu.

W III kwartale 2014 r. banki nie zmieniły istotnie polityki kredytowej w żadnej z analizowanych kategorii kredytów.

W porównaniu z poprzednią edycją ankiety, zmniejszył się odsetek banków, które identyfikowały czynniki sprzyjające złagodzeniu polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw. W szczególności istotnie zmalał wpływ pozytywnych oczekiwań banków co do przyszłej sytuacji gospodarczej oraz oceny ryzyka poszczególnych branż, co związane było m.in. z negatywnymi konsekwencjami konfliktu na Ukrainie. Pojedyncze banki odczuwają w dalszym ciągu zapotrzebowanie na kredyty o charakterze inwestycyjnym, jednak w ujęciu netto popyt na kredyty dla przedsiębiorstw nie zmienił się istotnie.

Po raz pierwszy od sześciu kwartałów banki zaliczyły prognozy sytuacji na rynku mieszkaniowym do czynników ograniczających popyt na kredyty mieszkaniowe. Ich zdaniem zapotrzebowanie na ten rodzaj kredytów wzrosło jednak w IV kwartale 2014 r., co może być związane z obniżeniem maksymalnego wskaźnika LtV od stycznia 2015 r., zgodnie z wymogami Rekomendacji S.

Niewielkie złagodzenie kryteriów i warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych wynikało przede wszystkim ze zmian w modelach scoringowych. W dalszym ciągu banki, które decydowały się na złagodzenie polityki kredytowej, tłumaczyły to przede wszystkim zmianami presji konkurencyjnej. Niewielki wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne wynikał z większej atrakcyjności warunków kredytowania oraz ze zwiększonego zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku.

Syntetyczne wyniki ankiety

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie września i października 2014 r. wśród 26 banków, których łączny udział należności od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w portfelu sektora bankowego wynosi 83%.

Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi oraz procentu netto, czyli różnicy między strukturami obrazującymi przeciwne tendencje. Zgodnie z przyjętą metodyką, słowa określające ilość (większość, połowa, znaczący, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona aktywnymi większością banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto.

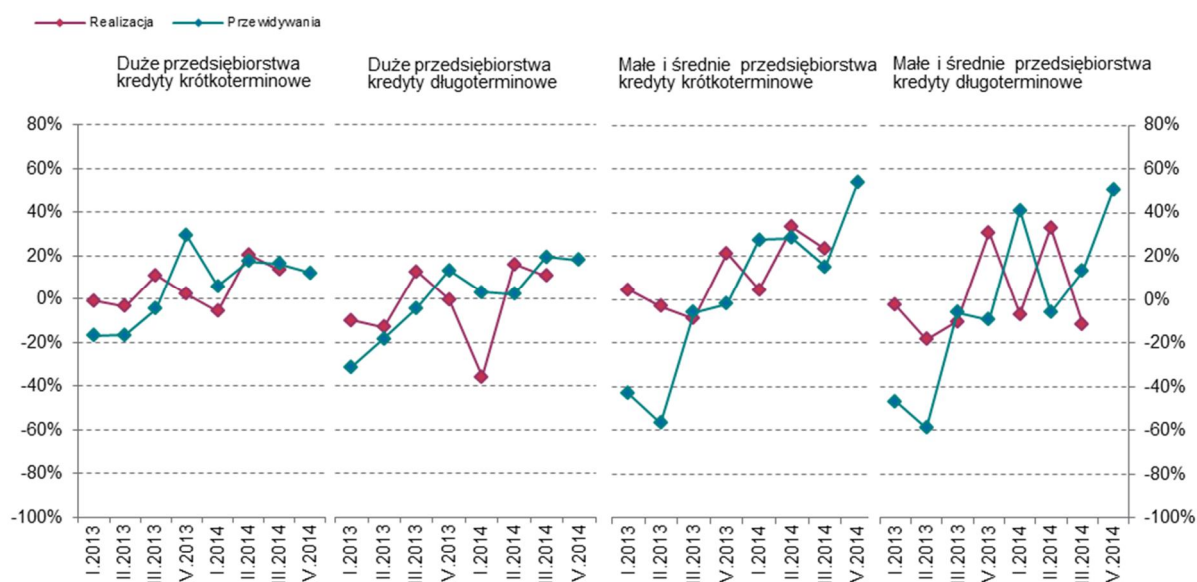
Poniżej przedstawiono tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w III kwartale 2014 r., jak również przewidywania banków na IV kwartał 2014 r.

Kredyty dla przedsiębiorstw

Większość banków nie zmieniła kryteriów udzielania kredytów dla przedsiębiorstw w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 1). W ujęciu netto najwięcej banków zadeklarowało złagodzenie polityki kredytowej w przypadku kredytów krótkoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw (procent netto około 23%). Jednocześnie około 11% banków zaostrzyło kryteria dla małych i średnich przedsiębiorstw ubiegających się o kredyty długoterminowe. W przypadku kredytów dla dużych przedsiębiorstw, niewielkie złagodzenie polityki kredytowej dotyczyło zarówno kredytów krótkoterminowych, jak i długoterminowych (procent netto odpowiednio około 14% i 11%).

Z wyjątkiem kredytów długoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw, zmiany polityki kredytowej były zbieżne z przewidywaniami banków sformułowanymi w poprzedniej edycji ankiety.

Wykres 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

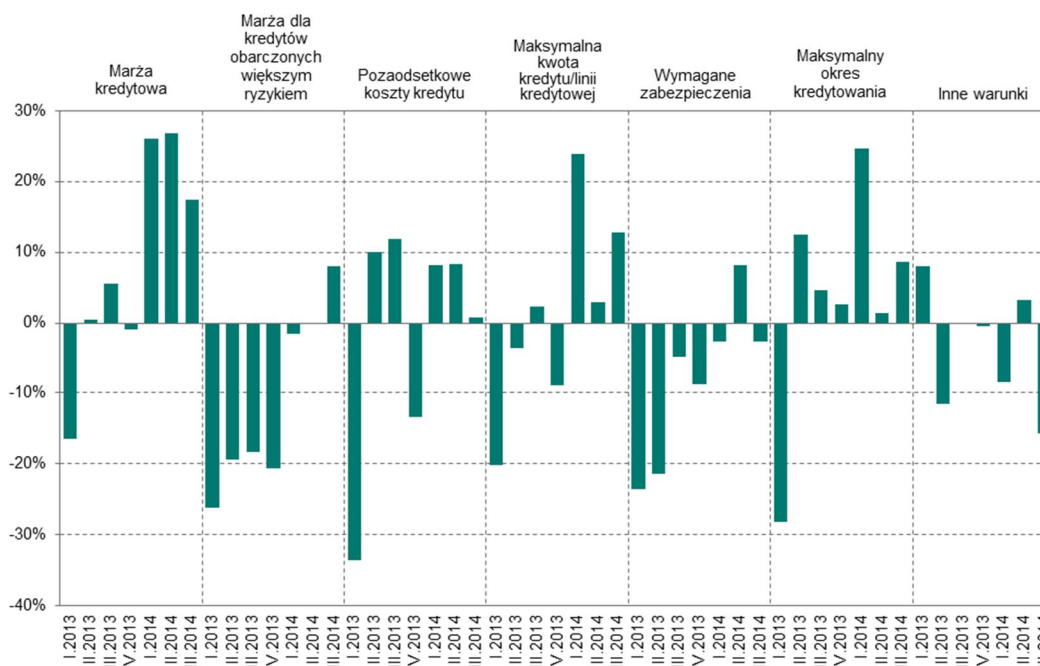

Uwaga: wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają procent netto. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

Ankietowane banki nie zmieniły istotnie warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw (zob. wykres 2). Trzeci kwartał z rzędu największy odsetek banków zadeklarował obniżenie marż (procent netto około 17%). Jednocześnie około 13% banków zwiększyło maksymalną kwotę kredytu dostępną dla przedsiębiorstw. Pojedyncze banki wydłużyły również maksymalny okres kredytowania oraz obniżyły marże dla klientów obciążonych wyższym ryzykiem (procent netto odpowiednio około 9% i 8%).

W ujęciu netto banki zadeklarowały zaostrzenie niewuwzględnionych w ankiecie warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw (procent netto około -16%). Banki określiły skalę zaostrzenia jako znaczną¹ i wskazywały m.in. na wzmożenie monitoringu oraz ograniczenie dostępności kredytów dla przedsiębiorstw zaangażowanych w eksport do Rosji i Ukrainy, bądź uzależnionych od importu surowców z tych krajów, jak również dla przedsiębiorstw o istotnym udziale sprzedaży do tych podmiotów z branży węglowej, które znajdują się aktualnie w trudnej sytuacji finansowej².

Wykres 2. Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Banki, które złagodziły politykę kredytową tłumaczyły to przede wszystkim niższym ryzykiem poszczególnych branż (procent netto około 21%, zob. wykres 3), zaliczając do nich w szczególności sektor budowlany oraz branżę metalową, drzewną, meblarską i motoryzacyjną. Około 19% banków uzasadniło łagodniejszą politykę kredytową swoją bieżącą lub oczekiwaną sytuacją kapitałową, zaś zbliżony odsetek banków wskazał na wzrost presji konkurencyjnej (procent netto około 18%). W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrósł odsetek odpowiedzi wskazujących na poprawę jakości portfela kredytów dla przedsiębiorstw (procent netto około 11%). Jednocześnie istotnie obniżył się wpływ pozytywnej oceny ryzyka związanego z przewidywaną sytuacją gospodarczą – w ujęciu netto odpowiedzi takiej udzieliło około 8% banków, zaś około 70% ogółu banków nie stwierdziło żadnego wpływu tego czynnika na politykę kredytową.

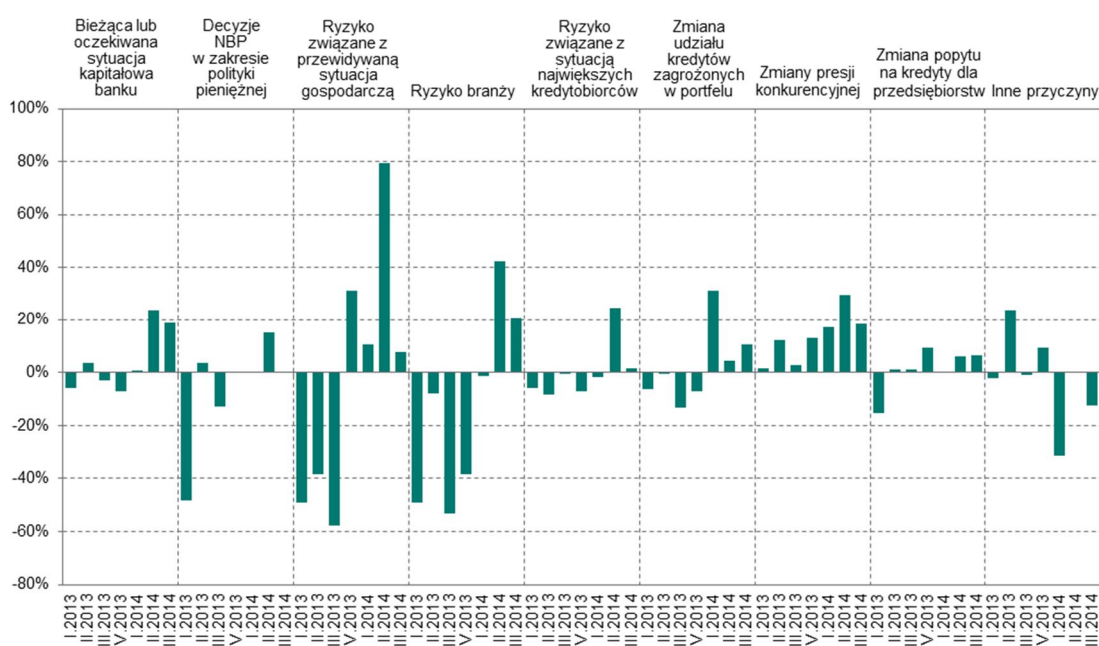
¹ Banki dysponują możliwością gradacji zmian kryteriów (warunków) udzielania kredytów. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: kryteria (warunki) zostały znacznie zaostrzone, kryteria (warunki) zostały nieznacznie zaostrzone, kryteria (warunki) nie zostały zmienione, kryteria (warunki) zostały nieznacznie złagodzone, kryteria (warunki) zostały znacznie złagodzone.

² Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, niektóre z wymienionych przez banki przykłady zaostrzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 2 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

W opinii banków do zaostrzenia polityki kredytowej przyczyniły się przede wszystkim czynniki nieuwzględnione w ankiecie (procent netto około -12%).

Większość ogółu banków nie odczuła zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 4). W ujęciu netto zmiana dotyczyła wyłącznie kredytów krótkoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw – spadek popytu w tym segmencie stwierdziło około 14% banków. Na koniec poprzedniego kwartału banki oczekiwały wzrostu popytu we wszystkich kategoriach kredytów dla przedsiębiorstw.

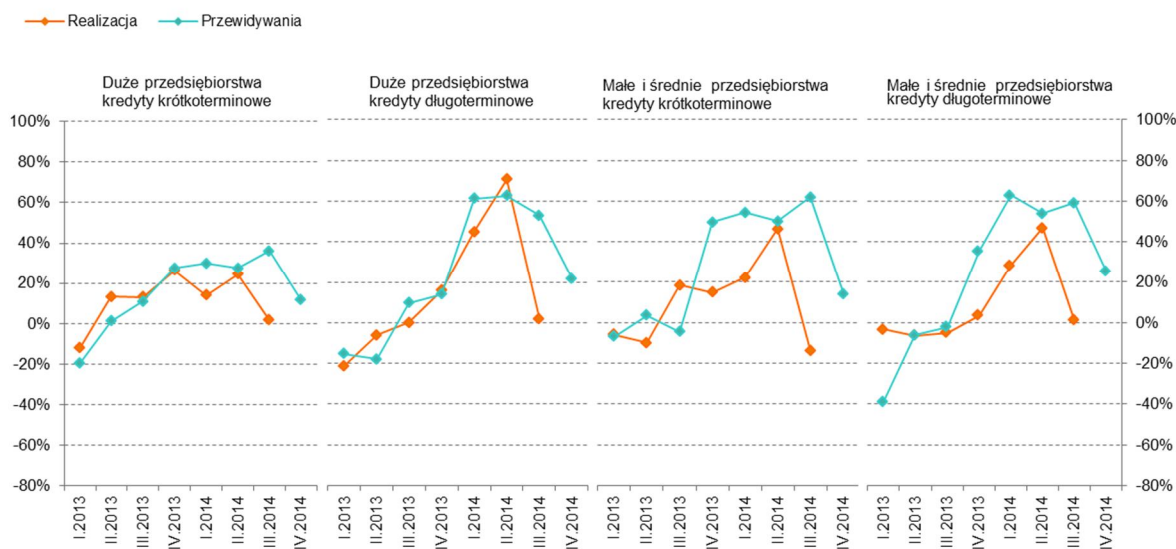
Wykres 3. Przyczyny zmian polityki kredytowej

Nieliczne banki, które odczuły wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw, uzasadniały go zwiększonym zapotrzebowaniem na finansowanie inwestycji (procent netto około 65%, zob. wykres 5). Około 41% banków wskazało na czynniki nieuwzględnione w ankiecie, zaliczając do nich wzrost popytu związany ze specyficznym charakterem udzielanych kredytów. Banki, które udzieliły takiej odpowiedzi, określiły skalę wpływu tego czynnika jako znaczną³. Jednocześnie niemal jedna piąta ankietowanych banków tłumaczyła wyższy popyt wzrostem zapotrzebowania na finansowanie związane z fuzjami i przejęciami.

³ Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na wzrost popytu, nieznaczny wpływ na wzrost popytu, brak wpływu na zmianę popytu, nieznaczny wpływ na spadek popytu, znaczny wpływ na spadek popytu.

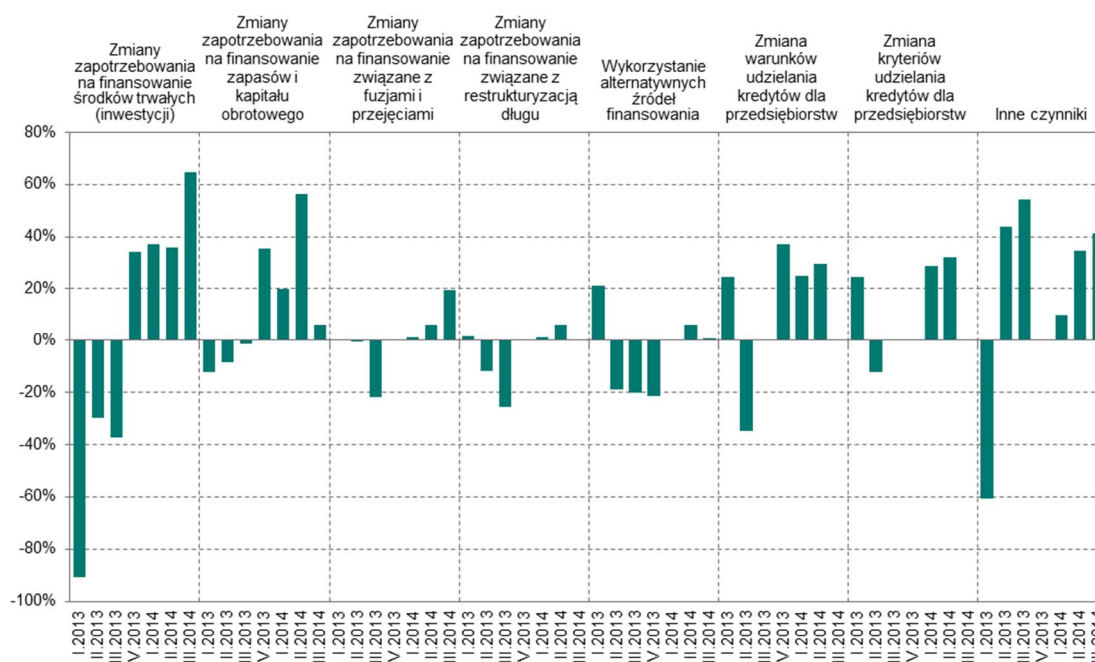
Wykres 4. Popyt na kredyt dla przedsiębiorstw

Ponad połowa banków przewiduje złagodzenie polityki kredytowej dla małych i średnich przedsiębiorstw w IV kwartale 2014 r. (zob. wykres 1). Zdaniem banków złagodzenie dotyczyć będzie zarówno kredytów krótkoterminowych (procent netto około 54%), jak i długoterminowych (procent netto około 51%). Złagodzenie o mniejszej skali banki zadeklarowały w segmencie kredytów dla dużych przedsiębiorstw – w przypadku kredytów krótkoterminowych odpowiedzi takiej udzieliło około 12% banków, zaś w przypadku kredytów długoterminowych – około 18% banków.

Ankietowane banki oczekują niewielkiego wzrostu popytu na kredyty długoterminowe w IV kwartale 2014 r. (zob. wykres 4). Odpowiedzi takiej udzieliło około 22% banków w segmencie dużych przedsiębiorstw i około 26% banków w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw. Wyższego popytu na kredyty krótkoterminowe dla obydwu grup przedsiębiorstw spodziewa się odpowiednio około 12% i 14% banków.

Wykres 5. Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

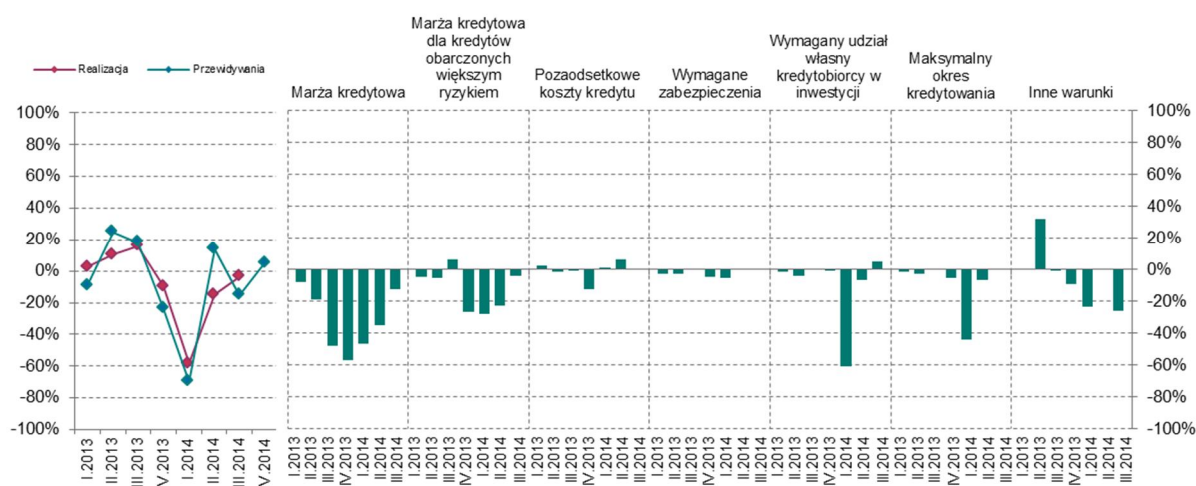

Kredyty dla gospodarstw domowych

Kredyty mieszkaniowe

W ujęciu netto banki nie zmieniły w istotny sposób kryteriów przyznawania kredytów mieszkaniowych w III kwartale 2014 r. (procent netto około -4%, zob. wykres 6). Odpowiedzi były jednak zróżnicowane i około 12% ogółu banków zadeklarowało złagodzenie polityki kredytowej, przy czym niemal połowa z nich określiła skalę zmiany jako znaczną⁴. W poprzedniej edycji ankiety banki przewidywały nieznacznie większą skalę zaostrzenia kryteriów kredytowych.

Wykres 6. Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

Największy odsetek banków wskazał na zaostrzenie nieuwzględnionych w ankiecie warunków udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto około -26%). Zaostrzenie to związane było z wdrożeniem zapisów Rekomendacji S w zakresie zapewnienia zgodności waluty kredytu z walutą, w jakiej klient osiąga dochody⁵. W ujęciu netto banki po raz kolejny podwyższyły marże pobierane od kredytów mieszkaniowych (procent netto około -13%), jednak odpowiedzi były zróżnicowane i około 21% ogółu banków zadeklarowało złagodzenie warunków kredytowych w tym zakresie. Pozostałe warunki udzielania kredytów mieszkaniowych nie uległy istotnym zmianom.

Banki, które zaostrzyły politykę kredytową tłumaczyły to przede wszystkim czynnikami nieuwzględnionymi w ankiecie (procent netto około -12%, zob. wykres 7), w tym aktualizacją kosztów utrzymania

⁴ Banki dysponują możliwością gradacji zmian kryteriów (warunków) udzielania kredytów. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: kryteria (warunki) zostały znacznie zaostrzone, kryteria (warunki) zostały nieznacznie zaostrzone, kryteria (warunki) nie zostały zmienione, kryteria (warunki) zostały nieznacznie złagodzone, kryteria (warunki) zostały znacznie złagodzone.

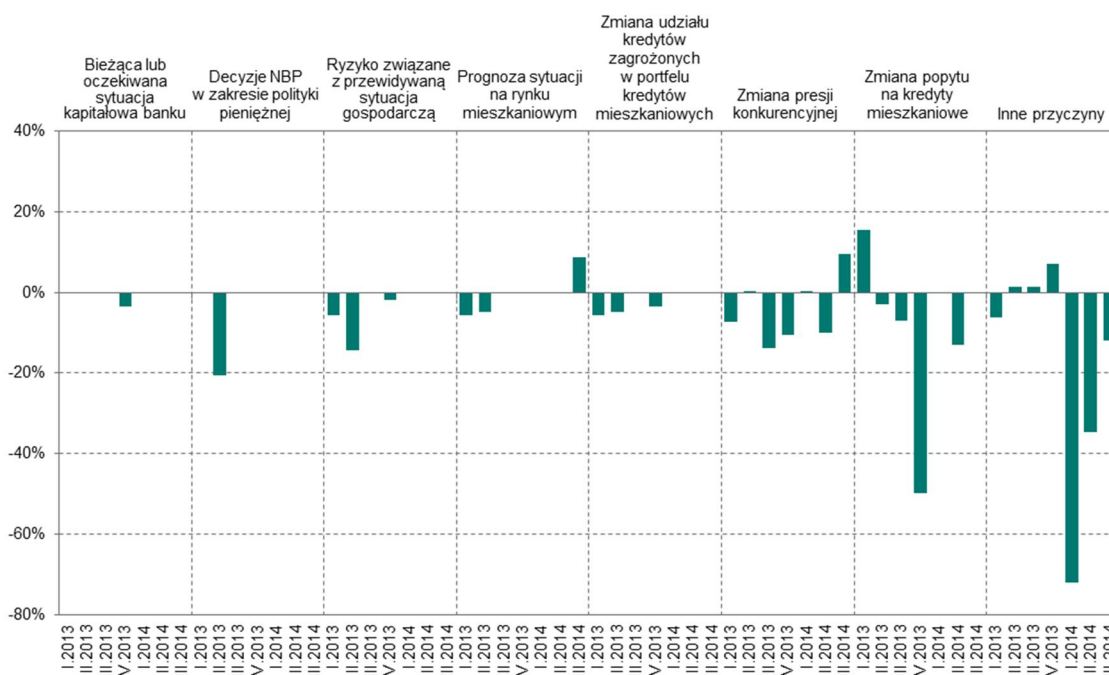
⁵ Banki miały czas na wdrożenie zapisów Rekomendacji S, dotyczących udzielania kredytów wyłącznie w walucie, w której klienci otrzymują dochody, do dnia 1 lipca 2014 r. Zob. Rekomendacja S dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.

gospodarstw domowych w celu ograniczenia przyszłych kosztów ryzyka kredytowego. Większość z nich określiła skalę wpływu wymienionych czynników na politykę kredytową jako znaczną⁶.

Pojedyncze banki wśród powodów złagodzenia polityki kredytowej wymienili zmiany presji konkurencyjnej oraz prognozy sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto odpowiednio około 10% i 9%). Z odpowiedzi banków wynika, że pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową w segmencie kredytów mieszkaniowych.

W ujęciu netto popyt na kredyty mieszkaniowe w niewielkim stopniu obniżył się w III kwartale 2014 r. (procent netto około -10%, zob. wykres 8). Odpowiedzi banków były jednak zróżnicowane – wzrost popytu odczuło około 35% ogółu banków, przy czym około 13% z nich określiło zmianę jako znaczną⁷. W poprzedniej edycji ankiety banki przewidywały wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe.

Wykres 7. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe

Banki, które odczuły wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe wskazywały wyłącznie na przyczyny nieuwzględnione w ankiecie (procent netto około 26%). Z jednej strony zaliczały do nich działania własne, takie jak wdrożenie nowych strategii sprzedażowych, powołanie własnych doradców hipotecznych oraz

⁶ Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany polityki kredytowej. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, brak wpływu na zmiany polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej, znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej.

⁷ Banki dysponują możliwością gradacji siły zmian popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wzrost popytu, nieznaczny wzrost popytu, brak zmian popytu, nieznaczny spadek popytu, znaczny spadek popytu.

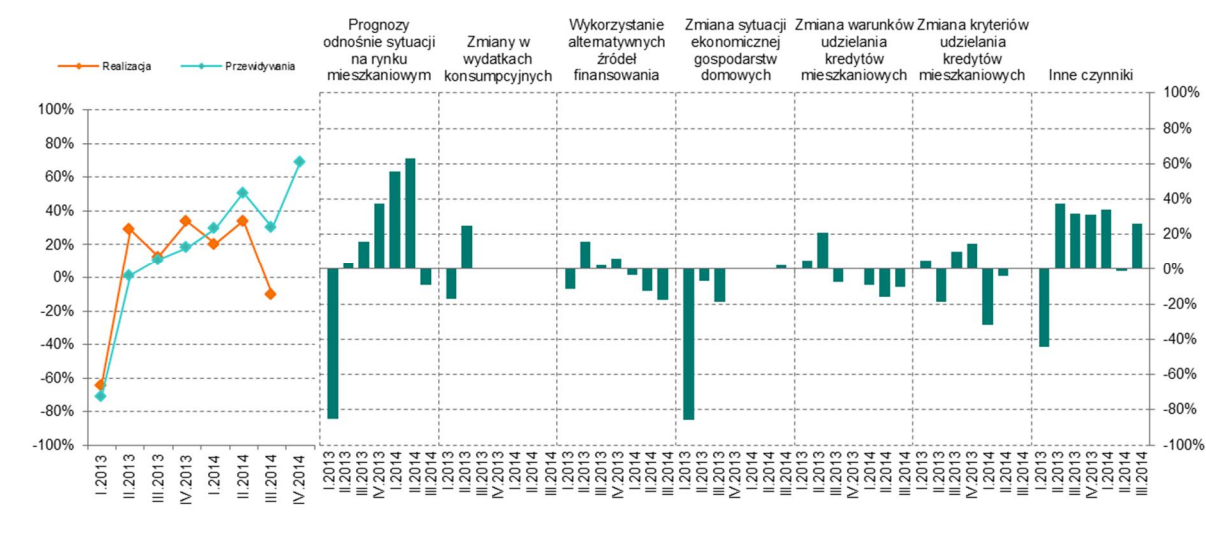
kampanie reklamowe. Z drugiej zaś wskazywały na wpływ obniżenia dopuszczalnego wskaźnika LtV od stycznia 2015 r., zgodnie z zapisami Rekomendacji S, oraz zwiększoną aktywność pośredników finansowych.

Zdaniem banków do obniżenia się popytu na kredyty mieszkaniowe przyczyniło się przede wszystkim wykorzystanie przez klientów alternatywnych źródeł finansowania. W ujęciu netto odpowiedzi takiej udzieliło około 17% banków, które wskazywały wyłącznie na wykorzystanie kredytów z innych banków. Około 10% banków wymieniło zmiany warunków udzielania kredytów mieszkaniowych. Po raz pierwszy od sześciu kwartałów do przyczyn niższego popytu banki zaliczyły również prognozy sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto około -9%). Odpowiedzi były jednak bardzo zróżnicowane – około 24% ogółu banków uznało, że czynnik ten sprzyjał wzrostowi popytu.

W ujęciu netto banki zapowiadają niewielkie złagodzenie kryteriów polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych w IV kwartale 2014 r. (procent netto około 5%, zob. wykres 6). Zdecydowana większość ogółu banków nie przewiduje jednak żadnych zmian.

Niemal 70% banków oczekuje wzrostu popytu na kredyty mieszkaniowe w nadchodzącym kwartale (zob. wykres 8).

Wykres 8. Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

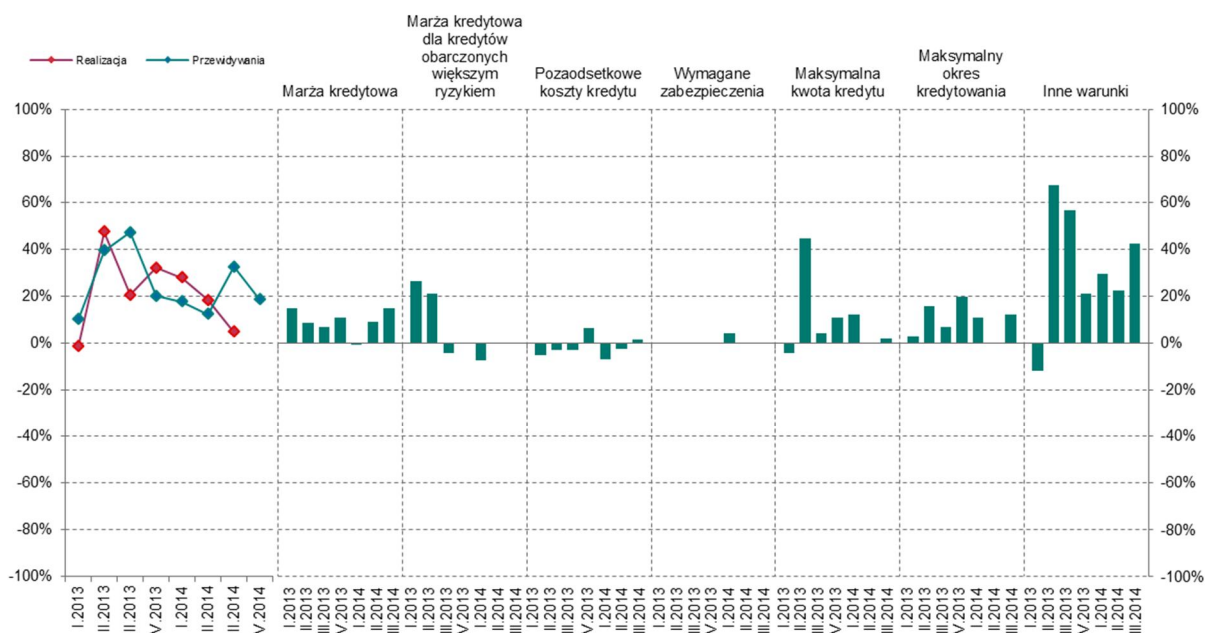
Kredyty konsumpcyjne

Większość ankietowanych banków nie zmieniła kryteriów udzielania kredytów konsumpcyjnych w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 9). W ujęciu netto kryteria kredytowe zostały w niewielkim stopniu złagodzone (procent netto około 5%). W poprzedniej edycji ankiety banki zapowiadały złagodzenie o większej skali.

Banki złagodziły przede wszystkim warunki kredytowe nieuwzględnione w ankiecie. Odpowiedzi takiej udzieliło około 42% banków, które wskazywały m.in. na dostosowania w zakresie modeli scoringowych⁸. Niewielkie złagodzenie dotyczyło również marż pobieranych od kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 15%) oraz maksymalnego okresu kredytowania (procent netto około 12%). Pozostałe warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych nie uległy istotnym zmianom.

Zdaniem ankietowanych banków głównym czynnikiem wpływającym na złagodzenie polityki kredytowej były zmiany presji konkurencyjnej (zob. wykres 10). Odpowiedzi takiej udzieliło około 34% banków, z których większość wskazała na konkurencję ze strony innych banków. Pojedyncze banki złagodzenie polityki kredytowej uzasadniały zmianami popytu na kredyty konsumpcyjne (procent netto około 9%). Pozostałe czynniki nie miały, w opinii ankietowanych banków, wpływu na politykę kredytową w tym segmencie.

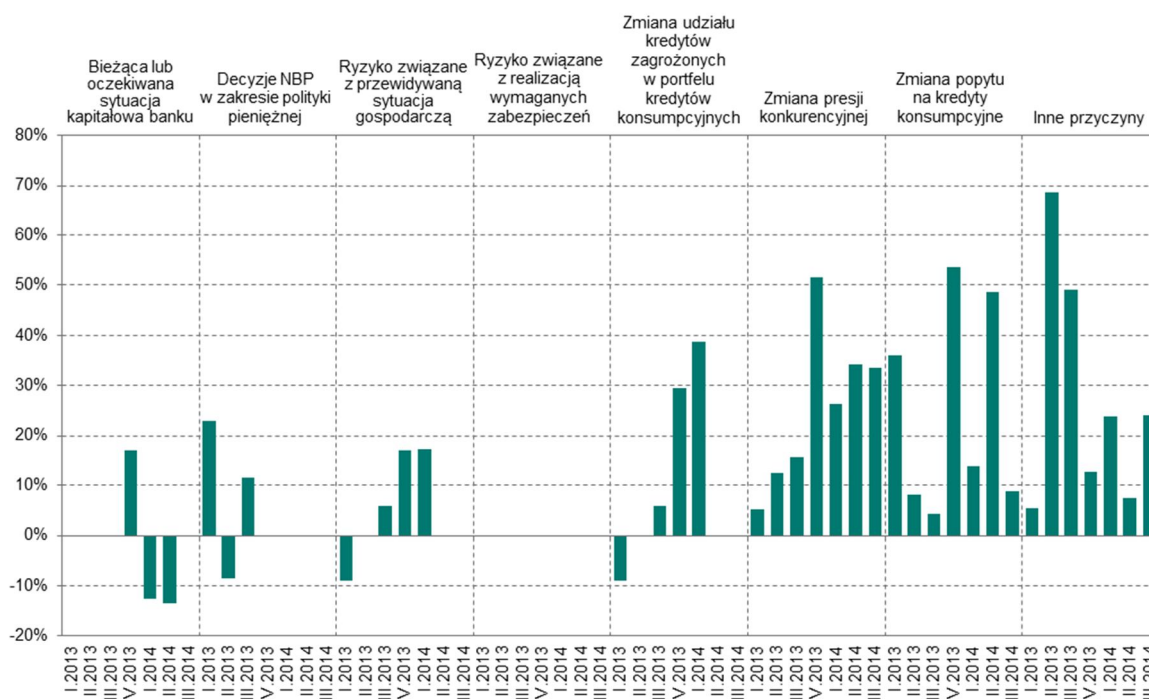
Wykres 9. Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

Banki odczuły niewielki wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 11). W ujęciu netto odpowiedzi takiej udzieliło około 13% banków, jednak odpowiedzi były zróżnicowane – około 14% ogółu banków stwierdziło spadek popytu. W poprzedniej edycji ankiety banki oczekiwały wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne o większej skali.

⁸ Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, niektóre z wymienionych przez banki przykładów złagodzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 9 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

Wykres 10. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne

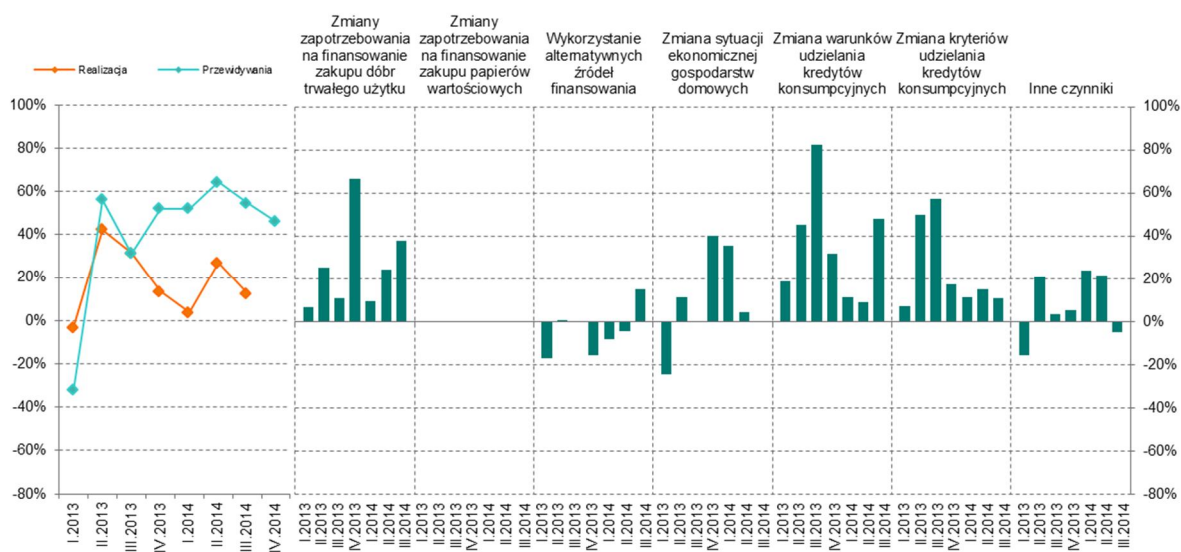

Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost popytu było złagodzenie warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 48%). W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrósł odsetek banków, które wyższy popyt tłumaczyły wzrostem zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku (procent netto około 38%). Pojedyncze banki wymieniały również wpływ wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania (procent netto około 15%), wskazując wyłącznie kredyty z innych banków, oraz zmian kryteriów udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 11%). W opinii banków pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na zmiany popytu na kredyty konsumpcyjne.

Ankietowane banki przewidują niewielkie złagodzenie polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych w IV kwartale 2014 r. (procent netto około 19%, zob. wykres 9). Jednocześnie większość ogółu banków zadeklarowała brak zmian w tym zakresie w nadchodzącym kwartale.

Oczekiwania wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne w IV kwartale 2014 r. sformułowało około 46% banków (zob. wykres 11), w tej kategorii kredytów przewidywania banków różnią się jednak istotnie od obserwowanych zmian popytu.

Wykres 11. Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie. Ważenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 26 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1. Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności uwzględniona przy liczeniu wag

Nr. pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP

¹ Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

Poszczególnym odpowiedziom przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankietą². Jeżeli bank w którymś z pytań wybrał opcję odpowiedzi „nie dotyczy”, przypisywano mu wagę 0. W ten sposób przy liczeniu struktur dla poszczególnych pytań uwzględniono jedynie te banki, które są aktywne w danym segmencie rynku.

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkiem odpowiedzi pokazujących przeciwne kierunki zmian. Wielkość ta pokazuje zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2. Sposób liczenia procentu netto

Nr. pytań	Definicja procentu netto
1, 2, 8, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na ok. trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

www.nbp.pl

